

การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

An Application of Iddhipadadhamma Principle to the Performance of Personnel of Nakhon Si Thammarat Central Prison

ณัฐวุฒิ หนูวงศ์¹ สุปรียา ชำนาญพุฒิพร² และกันตภณ หนูทองแก้ว³

Nattawut Noowong¹ Supreecha Chamnanputthiphon² and Kantaphon Nuthongkaew³

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{2,3} อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹ Master's degree student Master of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

^{2,3} Lecturer of the Master of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

E-mail: Vivox324@gmail.com, supreecha28@gmail.com, kantaphon.271970@gmail.com

Received: Apr 17, 2023; Revised: Apr 27, 2023; Accepted: May 3, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จำนวน 132 คน และ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นกลุ่มผู้บริหารเรือนจำระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้น รวมจำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้รูปแบบการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช โดยรวมทุกด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักวิริยะ และด้านจิตตะ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักฉันทะ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ ด้านวิมังสา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย (1) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้บุคลากรเพื่อสร้างความรักในงานและมีความเต็มใจที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (2) ควรส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้และทำความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติงานนั้นด้วยความขยันหมั่นเพียร (3) ผู้บริหารควรเอาใจใส่ในการมอบหมายงานให้บุคลากรได้รับผิดชอบอย่างทั่วถึงและให้ความสำคัญกับการติดตามงาน (4) ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานตามหลักการ องค์ความรู้และยึดถือความถูกต้องตามหลักวิชา (5) ควรมอบหมายงานตามความถนัดของบุคลากร และ (6) ผู้บริหารควรยกย่อง เชิดชูให้รางวัลกับงานที่บุคลากรทำสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: อิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำ เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

Abstract

The objectives of this thematic were to study an application of the Iddhipadadhamma principle to the performance of personnel of Nakhon Si Thammarat Central Prison and guidelines for applying the Iddhipadadhamma principle to the performance of personnel of Nakhon Si Thammarat Central Prison. The research sample consisted of 132 personnel of Nakhon Si Thammarat Central Prison, all of whom were determined by Krejcie and Morgan's sample size table. The key informants consist of 5 of Nakhon Si Thammarat central prison director of inmate control, director of the practice, division director of prisoner development, division director of prisoner welfare division and head of Welfare department in Nakhon Si Thammarat central prison, that used purposive sampling. The employed research tool were closed-ended and open-ended

questionnaire and the interview form. The statistics employed for the data analysis were frequency, percentage, standard deviation, and content analysis. The findings were as follows; The use of Iddhibadadhamma principles on the performance of Nakhon Si Thammarat Central Prison personnel found that the use of Iddhibadadhamma principles on the performance of Nakhon Si Thammarat Central Prison personnel overall all aspects The mean overall interpretation value was at a high level. When considering each side in order of average from highest to lowest, it was found that the side with the highest mean was for the viriya aspect and the Chitta aspect, the mean was at the highest level, followed by the chanta aspect, the mean was at the high level, and for the Vimangsa aspect. The mean was at a high level.2) Problems, obstacles, and guidelines for applying the use of Iddhipadadhamma in the performance of person in Nakhon Si Thammarat central prison consist (1) They should provide knowledge about the tasks assignment to the personnel to love for their work and willingness to work for achieving the goals; (2) employees should be encouraged to learn and understand their assigned tasks and perform their duties with diligence. follow-up work; (4) should encourage personnel to work according to the principles; (5) administrators should assign tasks according to personnel's aptitude; and (6) administrators should praise Honoring and rewarding the work that personnel have consistently accomplished.

Keywords: Iddhipadadhamma Principle on Performance, Performance of Prison Personnel, Nakhon Si Thammarat Central Prison

บทนำ

กระทรวงยุติธรรมได้ทำแผนยุทธศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคม มุ่งเน้นที่การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและการสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคมในการดูแลผู้กระทำความผิด (กระทรวงยุติธรรม, 2560) กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2545 กำหนดบทบาทภารกิจ กรมราชทัณฑ์ ให้กรมราชทัณฑ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม และแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขังโดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติโดยสังคมให้การยอมรับ (กรมราชทัณฑ์, 2558)

การปฏิบัติงานของข้าราชการราชทัณฑ์ จึงมีลักษณะการปฏิบัติงานที่แตกต่างจากข้าราชการหน่วยงานอื่น เนื่องจากเป็นงานที่มีความเป็นเอกลักษณ์พิเศษ ซึ่งบุคคลทั่วไปไม่มีโอกาสเข้าไปสัมผัสโดยตรง หากมิใช่ผู้ต้องขัง หรือผู้ที่ต้องไปติดต่อ หรือญาติที่เข้าไปเยี่ยมผู้ต้องขัง ภาระในการดูแลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ เป็นงานควบคุมดูแลผู้ต้องขังหรือนักโทษตลอดระยะเวลาที่ต้องรับโทษในเรือนจำ ดังนั้นข้าราชการจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ควบคุมผู้ต้องขังตลอด 24 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีลักษณะการปฏิบัติงานที่แตกต่างจากข้าราชการหน่วยงานอื่น เนื่องจากเป็นงานที่มีความเป็นเอกลักษณ์พิเศษ และต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่สามารถปฏิเสธหรือผ่อนผันการปฏิบัติได้ รวมถึงต้องมีความรู้ในเรื่องกฎหมายอย่างดี เนื่องจากการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ดังนั้นการปฏิบัติงานจึงต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และต้องอาศัยความละเอียด ถูกต้อง แม่นยำ เกิดความผิดพลาดไม่ได้ เพราะเป็นงานที่ต้องควบคุมดูแลผู้ต้องขังมิให้หลบหนี หากเกิดความผิดพลาดย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของสังคม อีกทั้งเป็นงานที่มีความยากสูง โดยเฉพาะ งานด้านการแก้ไขผู้ต้องขังโดยการคืนคนดีสู่สังคม มิให้ผู้ต้องขังกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก หลังจากพ้นโทษแล้ว (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2551) ซึ่งจากการปฏิบัติงานลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้ข้าราชการเรือนจำต้องปฏิบัติงานคลุกคลีกับผู้ต้องขังในหลายประเภทคดีตลอดเวลา มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการซึ่งก่อให้เกิดความกดดันและความเครียดต่อ

ข้าราชการราชทัณฑ์ และอาจนำไปสู่ปัญหาการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพได้ (ยศวรธรณ์ กระเกตุ, ประโยชน์ สังกิ้น และ นงลักษณ์ แสงมหาชัย, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทาน เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2516 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ไว้ว่า “...งานราชทัณฑ์ นับตั้งแต่อดีตกรมราชทัณฑ์ลงไปถึงเจ้าหน้าที่ทั้งหมดต้องรับภาระหน้าที่อันหนัก และเหน็ดเหนื่อย ทั้งในสายตาของคนทั่วไป มองงานราชทัณฑ์ไปในทางที่ไม่เป็นมงคลว่า เป็นงานด้อยต่ำ เป็นงานคุ้งงานตะราง น่าเห็นใจผู้ที่ทำงานในกรมราชทัณฑ์...” ซึ่งเป็นการอธิบายให้เห็นถึงความเป็นงานที่มีเอกลักษณ์พิเศษ ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการราชทัณฑ์ได้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ เจ้าหน้าที่เรือนจำควรนำหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นแนวทางในปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้ทบทวน ศึกษาวรรณกรรม พบว่า หลักอิทธิบาทธรรม เป็นหลักธรรมที่ค้ำจุนให้การปฏิบัติงานของบุคคลมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ ความเพียร คือ ความขยันหมั่นเพียรประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทนเอาธุระไม่ทอดทิ้ง 3) จิตตะความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาใจฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลือนลหายไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ และ 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ ความหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผนวัดผล คิดค้นหาวิธีแก้ไขปรับปรุง ซึ่งหากบุคคลนำหลักธรรมอิทธิบาทธรรมมาประสานให้เป็นเนื้องานเดียวกัน ย่อมทำให้งานหรือหน้าที่กระทำอยู่นั้นมีคุณค่าขึ้นมา จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและปฏิบัติเองย่อมมีคุณภาพชีวิตในการทำงานด้วยเช่นกัน

เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เป็นเรือนจำความมั่นคงสูงสุด ตั้งอยู่ในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีแดนควบคุม 8 แดน มีอำนาจการคุมขังกำหนดโทษตั้งแต่ 15 ปี ถึงประหารชีวิต อัตราความจุผู้ต้องขังปกติ จำนวน 3,055 คน โดยใช้อัตราส่วน 1.6 ตารางเมตร/คน ปัจจุบันเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช มีผู้ต้องขังในความควบคุมทั้งสิ้น จำนวน 4,673 คน แบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย 3,946 คน ผู้ต้องขังหญิง 727 คน (เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช, 2565) แต่มีเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ปฏิบัติงานเพียง 200 คน ซึ่งเมื่อเทียบสัดส่วนแล้วจะเห็นได้ว่าไม่เหมาะสม และเมื่อหากพิจารณาพบว่าผู้ต้องขังเองก็เกินอัตราความจุ นั้นหมายถึง สภาพความเป็นอยู่แออัด สถานที่ไม่เพียงพอ ผู้ต้องขังกระทำความผิดหลายคดีและได้รับโทษจำคุกแตกต่างกันไป ดังนั้น การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จึงจำเป็นต้องนำหลักอิทธิบาทธรรม มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพให้ได้มากที่สุด

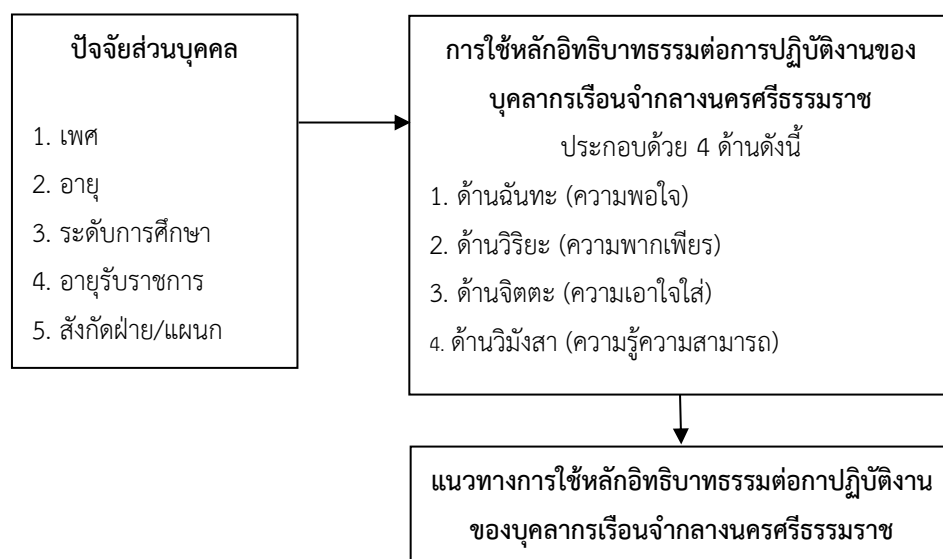
จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีสนใจศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ว่ามีแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างไร สามารถนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างไร ทั้งนี้ผลจากการวิจัยจะสามารถนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราชได้ นอกจากนี้ยังส่งผลให้การควบคุมผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาหรือปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นภายในเรือนจำ และสามารถพัฒนาผู้ต้องขังให้เป็นคนดีพร้อมที่จะเดินออกจากเรือนจำสู่สังคมใหม่ภายใต้การยอมรับของสังคมได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาเป็นสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ควบคู่กันไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช และกลุ่มผู้บริหารเรือนจำระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช จำนวน 200 คน (เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช, 2565) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน อีรวุฒิ เอกกุล, 2543, หน้า 10) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบจับสลาก โดยการเขียนชื่อเจ้าหน้าที่ทุกคนใส่ลงในกล่อง หลังจากนั้นหยิบลูกทอยเมื่อได้ตามจำนวนที่ต้องการแล้ว จึงทิ้งไป แล้วจึงหยิบลูกทอยต่อไป จนได้กลุ่มประชากรครบตามจำนวนที่ต้องการ คือ 132 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผู้บริหารเรือนจำระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้น จำนวน 5 คน โดยการกำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นไปตามเกณฑ์ของงานวิจัยนี้ คือ เป็นผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ กับศาสตร์ของความรู้ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการกับงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร เรือนจำ

กลางนครศรีธรรมราช ที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของงานวิจัยรวมถึงเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของงานวิจัย และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงบูรณาการเพื่อการใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร เรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช ได้อย่างเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยโดยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ซึ่งได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

แบบสอบถาม

มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด มีรายละเอียด 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุรับราชการ ระดับการศึกษา และ ฝ่าย / แผนกงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านฉันทะ	จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านวิริยะ	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านจิตตะ	จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านวิมังสา	จำนวน 5 ข้อ

โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิด ลิเคิร์ต (Likert, 1932) โดยกำหนดค่าต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
มาก	มีค่าเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
น้อย	มีค่าเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เพื่อรวบรวมเนื้อหาสาระจากการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาดังกล่าวนำมากำหนดเป็นกรอบให้ตรงกับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม แล้วร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบปลายปิด (Close-ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบกัน ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)
3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จ ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และเหมาะสมของข้อคำถามนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence: IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00
6. ขอรุณจริยธรรมมนุษย์เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจึงนำกลับมาปรับปรุง เพื่อนำไปใช้ต่อไป
7. นำไปทดลองใช้ กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการ วิจัยนี้ คือ เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (1984) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906
8. นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช ในการแจกแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช คือ 132 คน และรับกลับคืนหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว
3. ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจำนวน 132 ชุด แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับคิดเป็นร้อยเปอร์เซ็นต์แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. วิเคราะห์การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	101	76.50
2. หญิง	31	23.50
อายุ		
1. 18-25 ปี	3	2.30
2. 26-35 ปี	40	30.30
3. 36-45 ปี	55	41.70
4. 46-55 ปี	28	21.20
5. 56 ปีขึ้นไป	6	4.50
อายุรับราชการ		
1. ต่ำกว่า 5 ปี	29	22.00
2. 6-10 ปี	36	27.30
3. 11-15 ปี	26	19.70
4. 16-20 ปี	14	10.50
5. 21 ปีขึ้นไป	27	20.50
ระดับการศึกษา		
1. มัธยมศึกษา	0	0.00
2. อนุปริญญา	17	12.90
3. ปริญญาตรี	86	65.10
4. สูงกว่าปริญญาตรี	29	22.00
ฝ่าย/แผนกที่สังกัด		
1. ส่วนบริหารทั่วไป	15	11.40
2. ส่วนควบคุมผู้ต้องขัง	46	34.80
3. ส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง	21	15.90
4. ส่วนรักษาการณ์	6	4.50
5. ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง	25	18.90
6. ส่วนทัณฑปฏิบัติ	16	12.20
7. อื่น ๆ โปรดระบุ..... (พยาบาล)	3	2.30
โดยรวม	132	100.00

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 มีอายุรับราชการ 6-10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 65.10 และปฏิบัติงานอยู่ใน สังกัดส่วนควบคุมผู้ต้องขัง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

ข้อ	การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงาน ของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ด้านหลักฉันทะ	4.40	0.70	มาก
2.	ด้านหลักวิริยะ	4.57	0.52	มากที่สุด
3.	ด้านจิตตะ	4.57	0.52	มากที่สุด
4.	ด้านวิมังสา	4.40	0.53	มาก
โดยรวม		4.49	0.57	มาก

ผลการวิเคราะห์การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยโดยด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักวิริยะ และด้านจิตตะ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวิมังสาและด้านหลักฉันทะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยมีดังนี้

1. **ด้านหลักฉันทะ** พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ยินดีให้คำแนะนำ ร่วมแก้ปัญหาของงาน ด้วยความเต็มใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่พอใจปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ โดยมุ่งหวังผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด เจ้าหน้าที่พอใจกับการพัฒนาการปฏิบัติงานให้เรือนจำให้มีประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่พอใจเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงานและเจ้าหน้าที่มีความสุขกับการที่ปฏิบัติงานอยู่เสมอ แม้งานจะมีปัญหา

2. **ด้านหลักวิริยะ** พบว่า ในภาพรวมและราย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขยัน อดทน ตั้งใจฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญ เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียรจนกว่างานจะสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เจ้าหน้าที่ทุ่มเทเวลา ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และเจ้าหน้าที่พยายามหาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนทักษะการปฏิบัติงาน

3. **ด้านจิตตะ** พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยโดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่เป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงานด้วยความจริงใจ เจ้าหน้าที่มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เจ้าหน้าที่ได้ใส่ใจใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ได้รับผิดชอบในงานอย่างเต็มที่เมื่องานนั้นจะมีอุปสรรค และเจ้าหน้าที่ใช้ความอ่อนโยนในการปฏิบัติงานให้สำเร็จโดยไม่ใช้ความรุนแรงอยู่ในระดับมาก

4. **ด้านวิมังสา** พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ได้ทำความเข้าใจภารกิจของงานที่จะลงมือปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ได้นำความรู้ที่ได้จากการทำงานมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น เจ้าหน้าที่ได้มีวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล

เจ้าหน้าที่ได้พิจารณาใคร่ครวญข้อดี-ข้อด้อยในการปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราชสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่ควรเรียนรู้ลักษณะและความสำคัญของเพื่อที่จะได้ทำงานด้วยความสุข
2. เจ้าหน้าที่ควรหมั่นฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้มีความเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง
3. เจ้าหน้าที่ ควรมีความตั้งใจ ให้มีความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงเอาใจใส่รับผิดชอบในงานที่ได้รับอย่างเคร่งครัด
4. เจ้าหน้าที่ควรใช้ปัญหาพิจารณางานอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน
5. เจ้าหน้าที่ควรนำหลักการทางพุทธศาสนาตัวอื่นมาให้บุคลากรได้เรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของงานที่ปฏิบัติ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนด้วยการให้รางวัล แต่บุคลากรที่นำหลักการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จมาใช้ในการปฏิบัติงาน
6. เจ้าหน้าที่ควรมีความตั้งใจในการพัฒนาจิตใจ ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาบ่อย ๆ อาทิ การปฏิบัติธรรมเพื่อการใช้ชีวิตให้มีความสุขเข้าใจชีวิตให้มากขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยโดยด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักวิริยะ และ ด้านจิตตะ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวิมังสา และด้านหลักฉันทะ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นงานที่มีลักษณะความพิเศษแตกต่างไปจากงานของหน่วยงานอื่น ๆ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการราชทัณฑ์ได้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้เจ้าหน้าที่เรือนจำควรนำหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นแนวทางในปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพให้ได้ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรพันธ์ ทองหมั่น (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ข้าราชการตำรวจก็กลุ่มอาชีพที่มีลักษณะพิเศษเช่นเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ของเรือนจำและสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิระชาติ โปธา (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย อยู่ในเกณฑ์มาก ทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักฉันทะโดยรวม คือความพอใจ เป็นสิ่งที่เป็นตัวผลักดันให้งานสำเร็จไม่ท้อแท้ท้อถอย เจออุปสรรคก็ไม่ท้อถอยทำอะไรจะทำได้ปฏิบัติงานได้ดีทำให้งานประสบผลสำเร็จและมีความขยันอย่างต่อเนื่องจนประสบผลสำเร็จ การปฏิบัติงานตามหลักวิริยะโดยรวม มีความเพียรพยายามรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปในทางที่ดีด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ โดยรวม บุคลากรผู้ปฏิบัติงานความเอาใจใส่งานแต่ละงาน รายละเอียดของงาน ถ้ามีความเอาใจใส่สนใจงาน รายละเอียดของงาน งานย่อมสำเร็จ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา คือการใช้ปัญญาในการทำงาน ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เกิดประโยชน์สูงสุด คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น แก้ปัญหาได้ถูกจุดถูกต้องสมบูรณ์ซึ่งการ

ปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยใช้อิทธิบาทธรรมทั้ง 4 เป็นสิ่งสำคัญและบุคลากรต้องนำไปเป็นหลักธรรมประจำใจในการทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงได้ และยังประโยชน์ให้เกิดกับองค์กรได้เพราะเมื่อมีความพอใจ มีความเพียร มีการเอาใจใส่ และใช้ปัญญาในการทำงานแล้ว การทำงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายนั้นก็จะสำเร็จด้วยดี สำหรับผู้บริหารการสั่งงานต้องมีการติดตามผลว่าเสร็จตามที่ตกลงกันหรือไม่ ถ้ายังไม่เสร็จต้องมีเหตุผลพร้อมกับการให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานเมื่อทุกคนทำหน้าที่ของตนเองอย่างสุดความสามารถก็นำผลดีสู่องค์กรสืบต่อไป

2. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้บุคลากรเพื่อสร้างความรักในงานและมีความเต็มใจที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 2) ควรส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้และทำความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติงานนั้นด้วยความขยันหมั่นเพียร 3) ผู้บริหารควรเอาใจใส่ในการมอบหมายงานให้บุคลากรได้รับผิดชอบอย่างทั่วถึงและให้ความสำคัญกับการติดตามงาน 4) ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานตามหลักการ องค์ความรู้และยึดถือความถูกต้องตามหลักวิชา 5) ควรมอบหมายงานตามความถนัดของบุคลากร และ 6) ผู้บริหารควรยกย่อง เชิดชูให้รางวัลกับงานที่บุคลากรทำสำเร็จอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องงานวิจัยของวรพันธ์ ทองหมั่น (2563) ได้ทำการศึกษารื่อง การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปรามพบว่าควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ยอมรับการตรวจสอบงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ รวมถึงงานวิจัยของพระมหาชุมพร อธิปัญญา (ผอ.กลาง), ชาญชัย ฮวดศรี และปชาบดี แยมสุนทร (2565) ได้ทำการศึกษารื่อง การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล ควรมีความเพียรเอาใจใส่ต่อการบริหารงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับเขาว์ ศรีอนันต์ (2563) ได้ทำการศึกษารื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักอิทธิบาทธรรมของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลเมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ควรให้ความสำคัญกับงานและทำงานด้วยความเต็มใจ บุคลากรไม่ใส่ใจการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน ดังนั้นเจ้าหน้าที่ควรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ไม่ได้ทำการประเมินและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ดังนั้น ควรพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เจ้าหน้าที่ควรแสวงหาความสุขจากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายถึงแม้ว่างานนั้นจะปัญหามากน้อยแค่ไหนก็ตาม
2. เจ้าหน้าที่ควรแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นพัฒนาตนเองให้รู้และเข้าใจงานนั้น ๆ ได้มากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้มีความชอบในการปฏิบัติงานดังกล่าว
3. เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมถึงการปฏิบัติตนให้มีความเป็นมิตรและอ่อนโยนในการปฏิบัติงาน เพื่อลดความตึงเครียดทางอารมณ์
4. เจ้าหน้าที่ควรทบทวนและพิจารณาผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง รวมถึงการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงวิธีแสวงหาความสุขจากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายของเจ้าหน้าที่ถึงแม้ว่างานนั้นจะปัญหามากน้อยแค่ไหนก็ตาม
2. ศึกษาข้อมูลเชิงลึกถึงการแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะส่งผลให้มีความชอบในการปฏิบัติงานดังกล่าว

3. ศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจผู้ร่วมงานและผู้ต้องขังที่ต้องดูแล รวมถึงการปฏิบัติตนให้มีความเป็นมิตรและอ่อนโยนในการปฏิบัติงาน เพื่อลดความตึงเครียดทางอารมณ์

4. ควรมีการทบทวนและพิจารณาผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง รวมถึงการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมราชทัณฑ์. (2558). *คู่มือการปฏิบัติงานด้านทัณฑปฏิบัติสำหรับเรือนจำและทัณฑสถาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.

กระทรวงยุติธรรม. (2560). *ยุทธศาสตร์กรมคุมประพฤติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)*. กรุงเทพฯ: กรมคุมประพฤติ.

เชาว์ ศรีอนันต์. (2563). ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักอิทธิบาทธรรมของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลเหมืองใหม่

อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 3(2), 44-53.

ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

พระมหาชุมพร อธิบุญโญ (ผอ.ยกลาง), ชาญชัย ฮวดศรี และปชาบดี แยมสุนทร. (2565). การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม

กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา.

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2(2), 1-10.

พระมหาวิระชาติ โปธา. (2562). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัย

มหาสารคามมหาวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*,

14(48), 59-69.

ยศวรรธน์ กระเกตุ, ประโยชน์ ส่งกลิ่น, และ นงลักษณ์ แสงมหาชัย. (2558). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการราชทัณฑ์

ในกลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่นสารสินธุ์”. *วารสารการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 5(1), 148-149.

เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช. (2565). *เกี่ยวกับเรือนจำ*. สืบค้น 20 ธันวาคม 2565,

จาก <http://www.correct.go.th/copnaks/index.php>

วรพันธ์ ทองหมั่น. (2563). การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการปราบปราม.

วารสารปัญญา, 27(1), 88-101.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2551). *คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะหลัก*.

นนทบุรี: บริษัทประชุมช่าง จำกัด.

Conbach, L. Joseph. (1984). *Essential of Psychology and Education*. NY: Mc-Graw Hill

Likert, R.A. (1932, May). Technique for the Measurement of Attitudes. *ArchPsychological*, 25(140), 1-55.